

การทดลองที่ 1 ล็อกิกเกต (Logic Gates)**วัตถุประสงค์**

1. เพื่อให้นักศึกษาสามารถใช้งานเครื่องมือและอุปกรณ์ สำหรับการทดลองของจรดิจิตอลเบื้องต้น ได้
2. เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจการทำงาน งานของไอซีล็อกิกเกตพื้นฐาน
3. เพื่อให้นักศึกษาฝึกใช้งานโปรแกรมทุลช่วยการออกแบบวงจรดิจิตอลเป็น

บทนำ**Logisim : โปรแกรมจำลองการทำงานของวงจรดิจิตอล**

เป็นโปรแกรมที่ใช้ในการศึกษาและออกแบบแบบวงจรดิจิตอล พัฒนาโดย Dr. Carl Burch สามารถใช้งานได้ง่าย, เป็นโปรแกรมที่ช่วยเรียนรู้ และทดลองวงจร ดิจิตอล ที่นิยมใช้กันใน มหาวิทยาลัย ทั่วโลก ตัวโปรแกรมมีขนาดเล็กและทำงานโดยไม่จำเป็นที่จะต้องติดตั้งโปรแกรม สามารถ [Download ได้จาก](#)

<https://sourceforge.net/projects/circuit/>

วิธีการใช้งาน (สามารถดูได้จาก <https://youtu.be/mCkkM-V7NUY>)

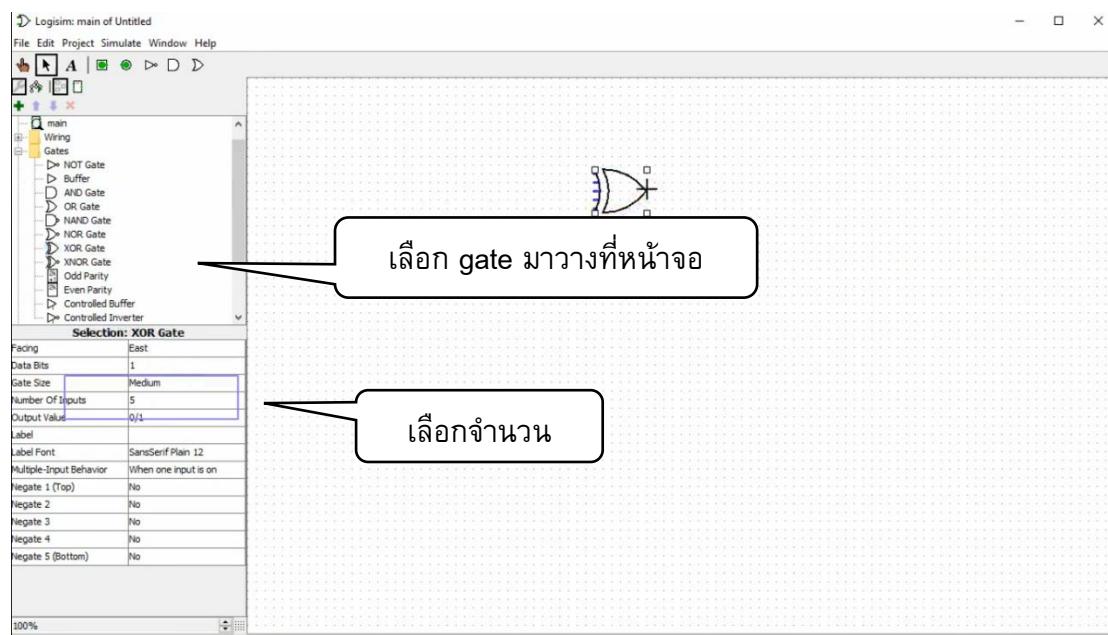
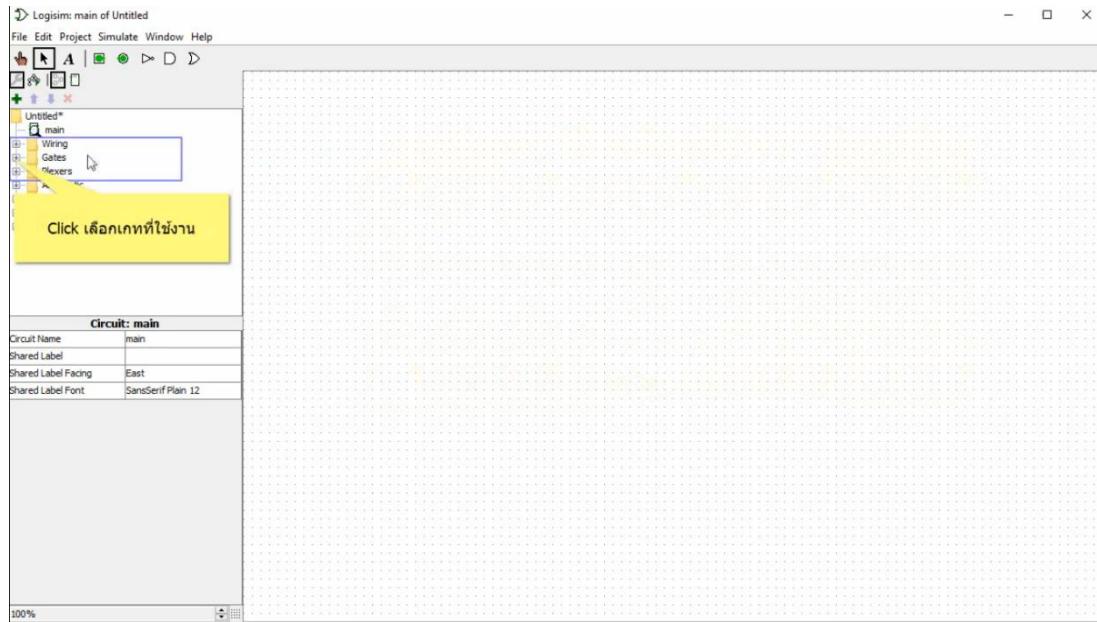
ส่วนที่ 1 : ทดลองการทำงานของวงจรที่สร้างขึ้น

วงจรที่ทดลองคือ Half adder circuit มี Truth table ตามข้างล่างนี้

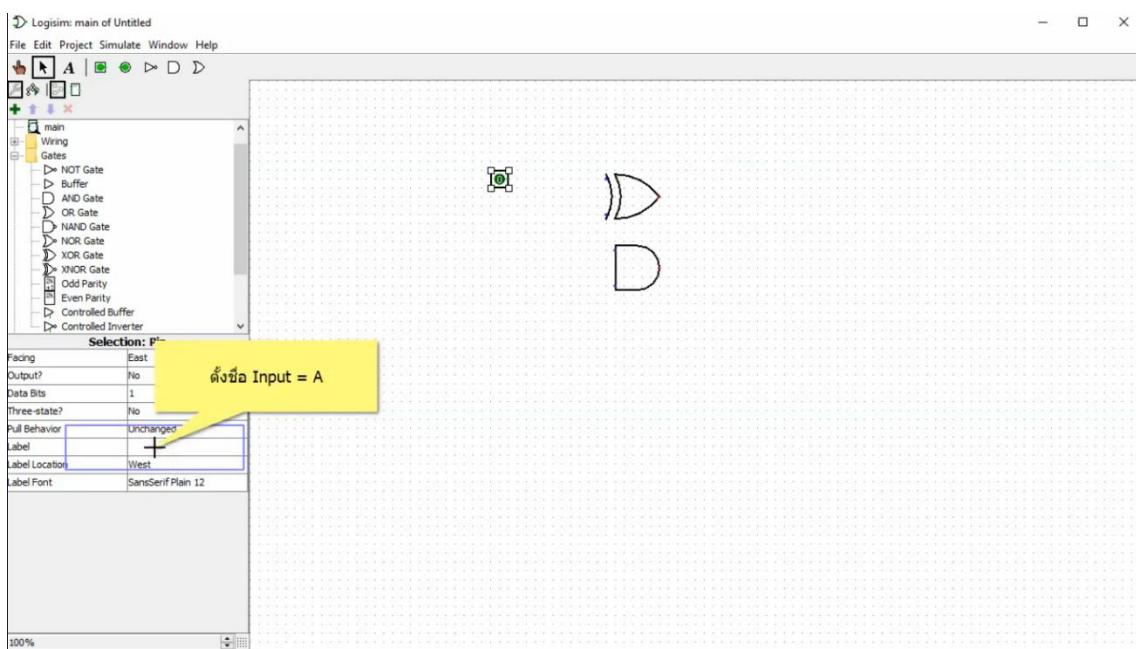
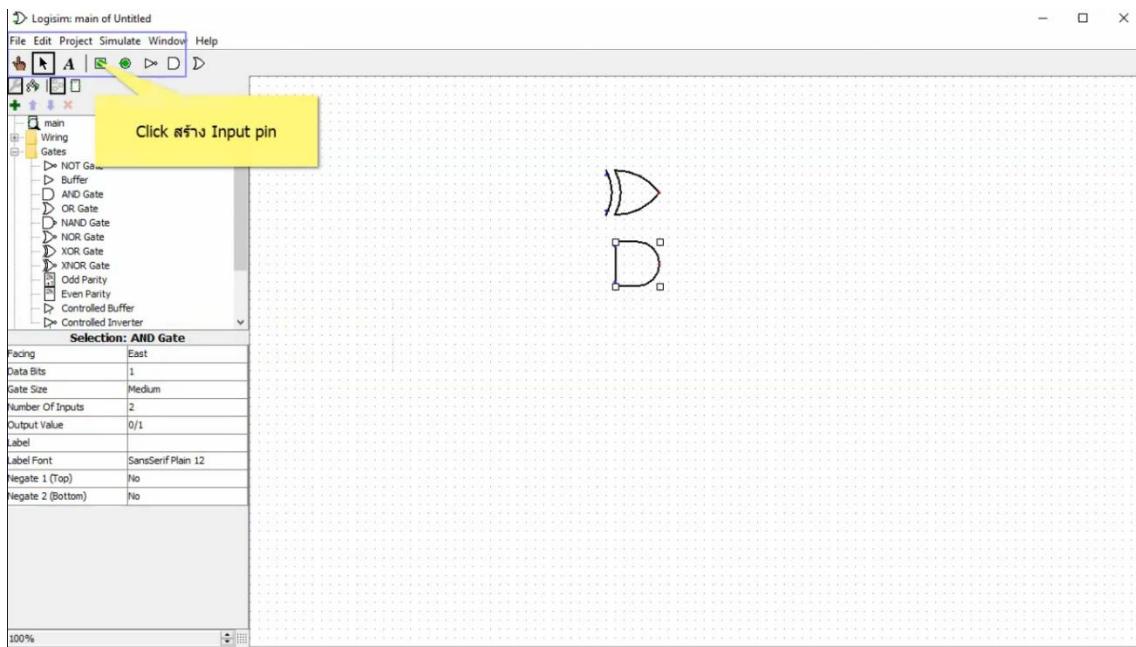
Input	Output		
A	B	S	Co
0	0	0	0
0	1	1	0
1	0	1	0
1	1	0	1

แบบที่ 1 ทดลองสร้างการทำงานจริงที่สร้างขึ้น

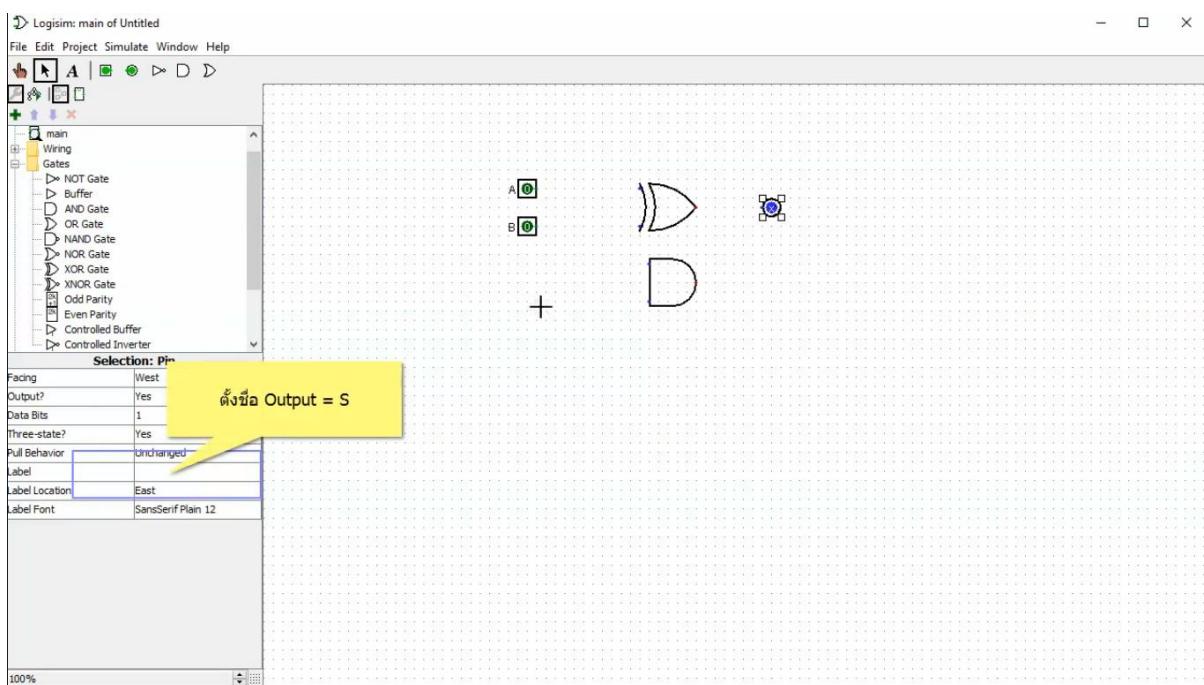
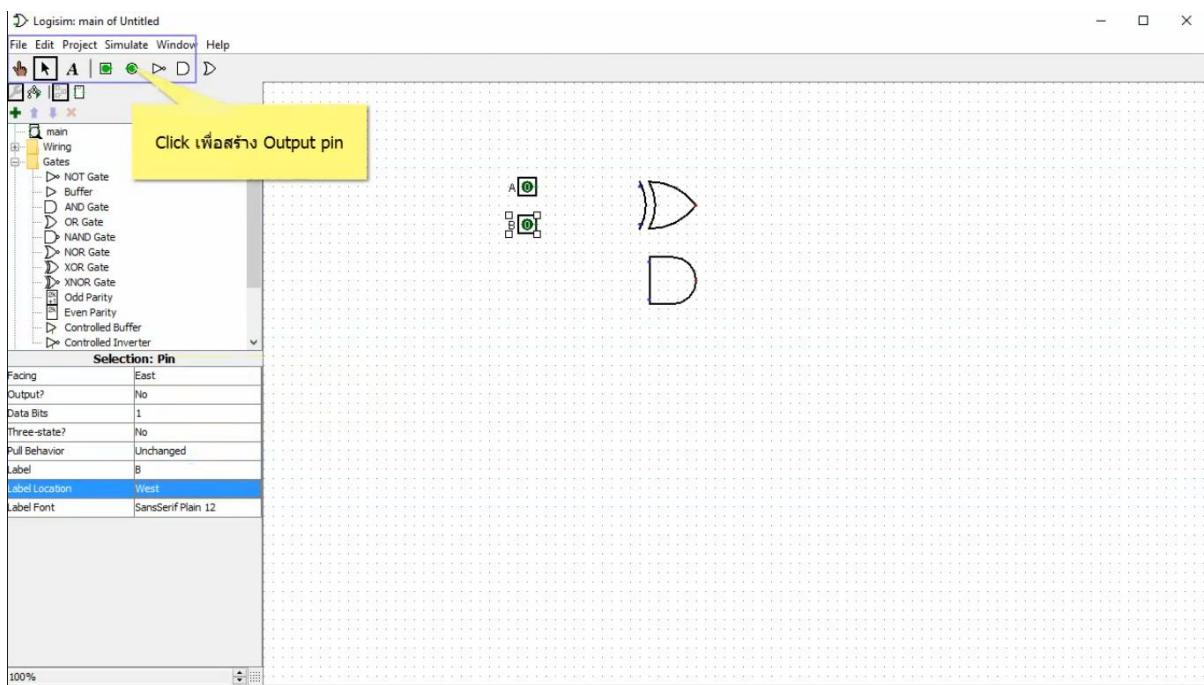
1. Click เลือก Gate ที่จะใช้งาน และนำมารวบที่หน้าจอ

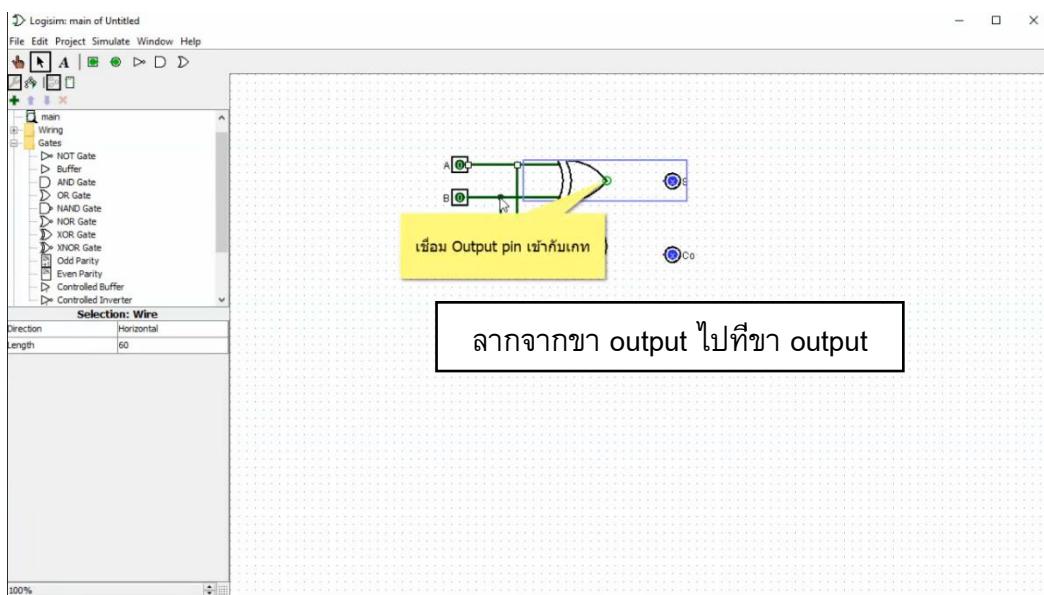
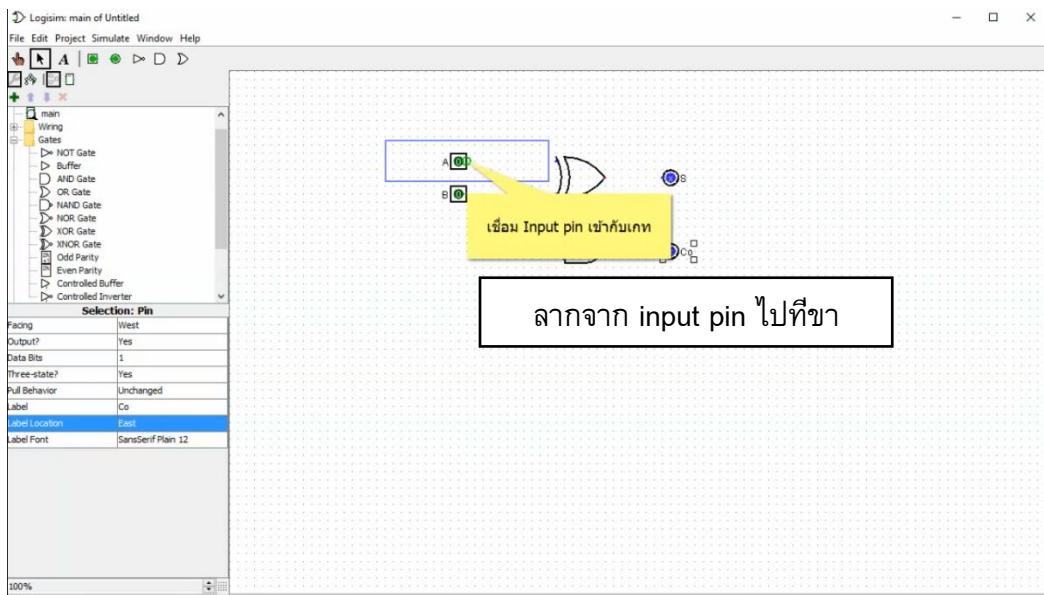
2. สร้าง input pin และตั้งชื่อ

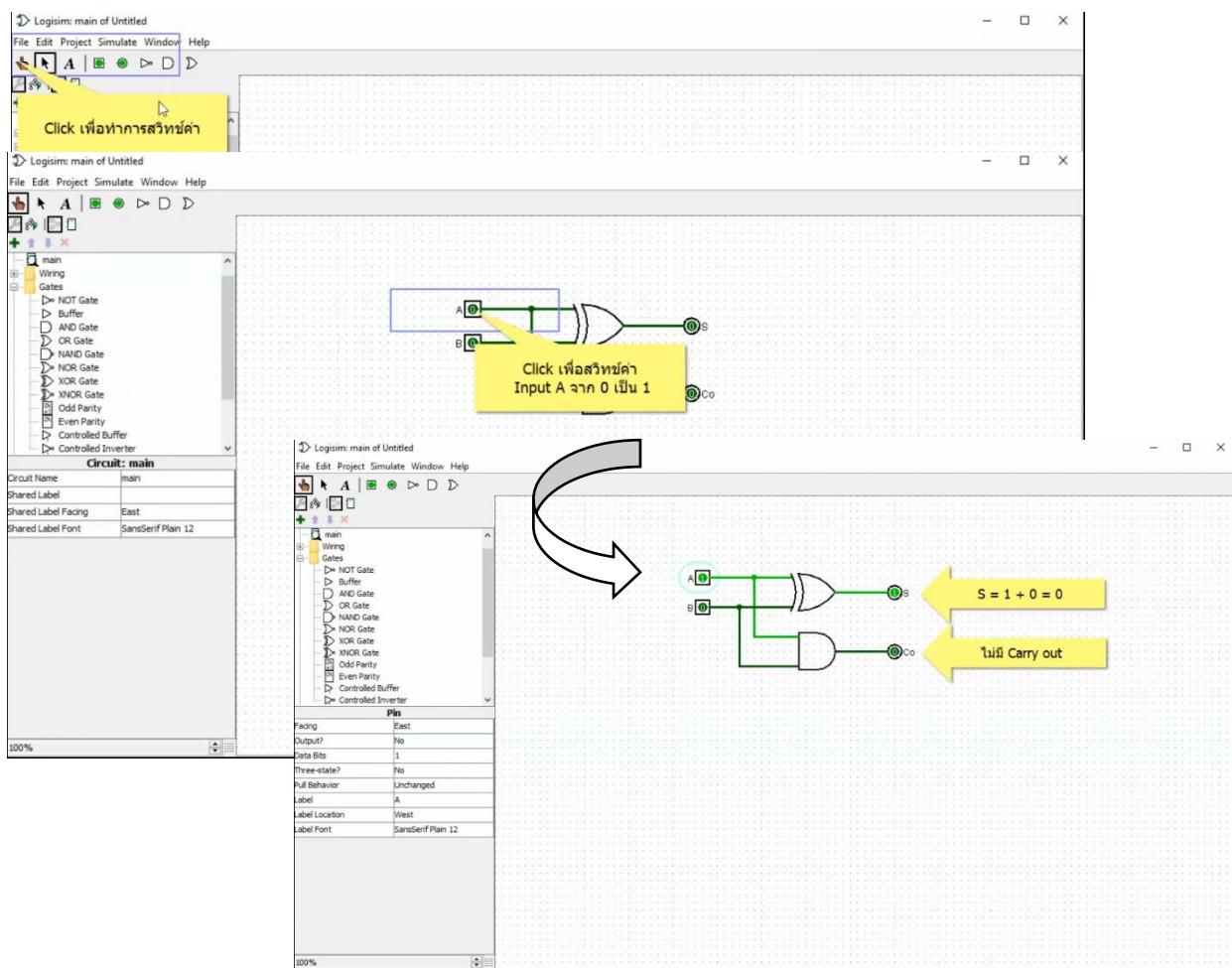
3. สร้าง output pin และตั้งชื่อ

4. เชื่อม input เข้า gate และ output ออกจาก gate

5. Click เพื่อท าการสวิตช์ค่า

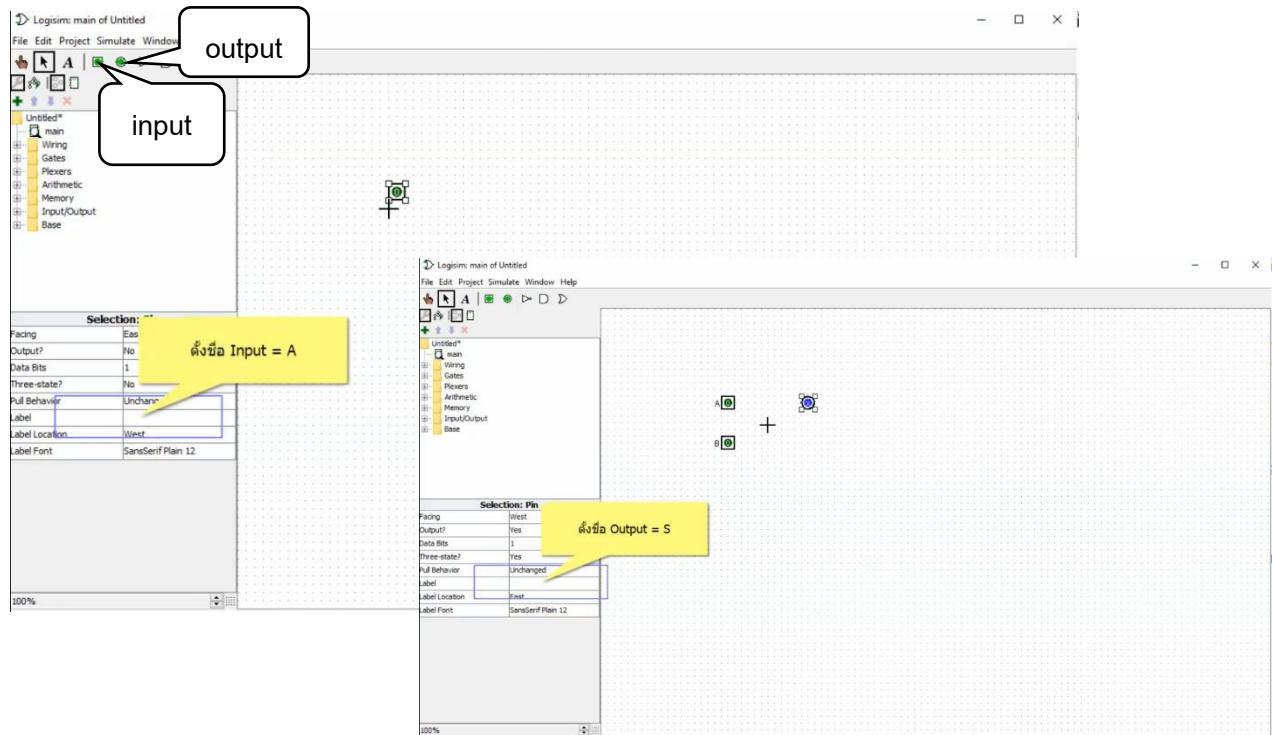
ส่วนที่ 2 : ให้ Logisim สร้างวงจรจาก Truth table ที่ต้องการ

วงจรที่ทดลองคือ Half adder circuit มี Truth table ด้านข้างล่างนี้

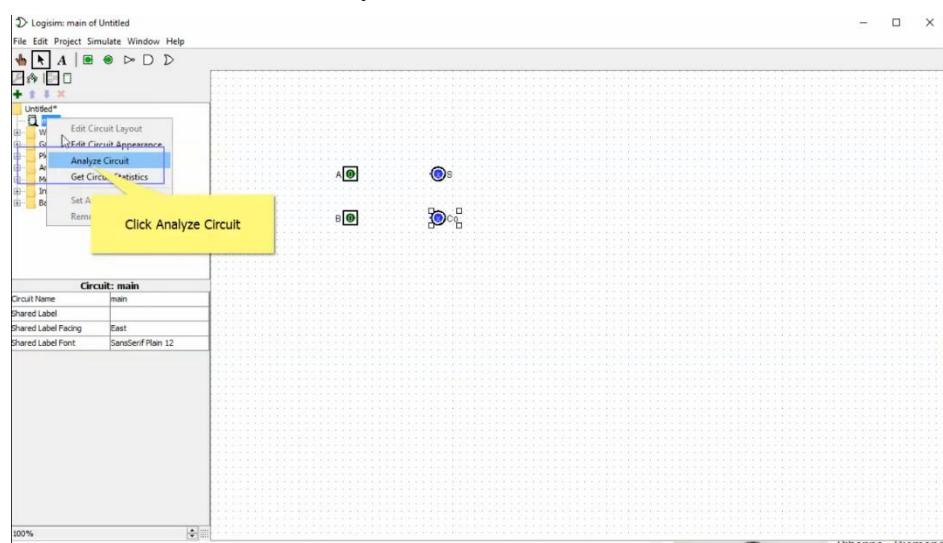
Input		Output	
A	B	S	Co
0	0	0	0
0	1	1	0
1	0	1	0
1	1	0	1

แบบที่ 2 ให้ Logisim สร้างวงจรจาก Truth Table ที่กำหนดมา

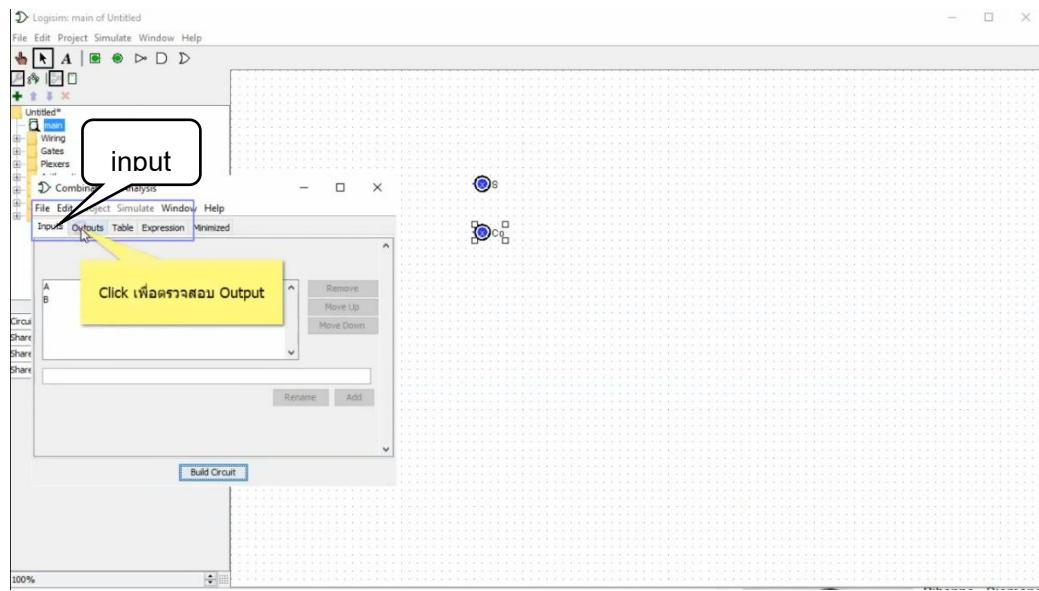
1. สร้าง input pin ,output pin และตั้งชื่อ

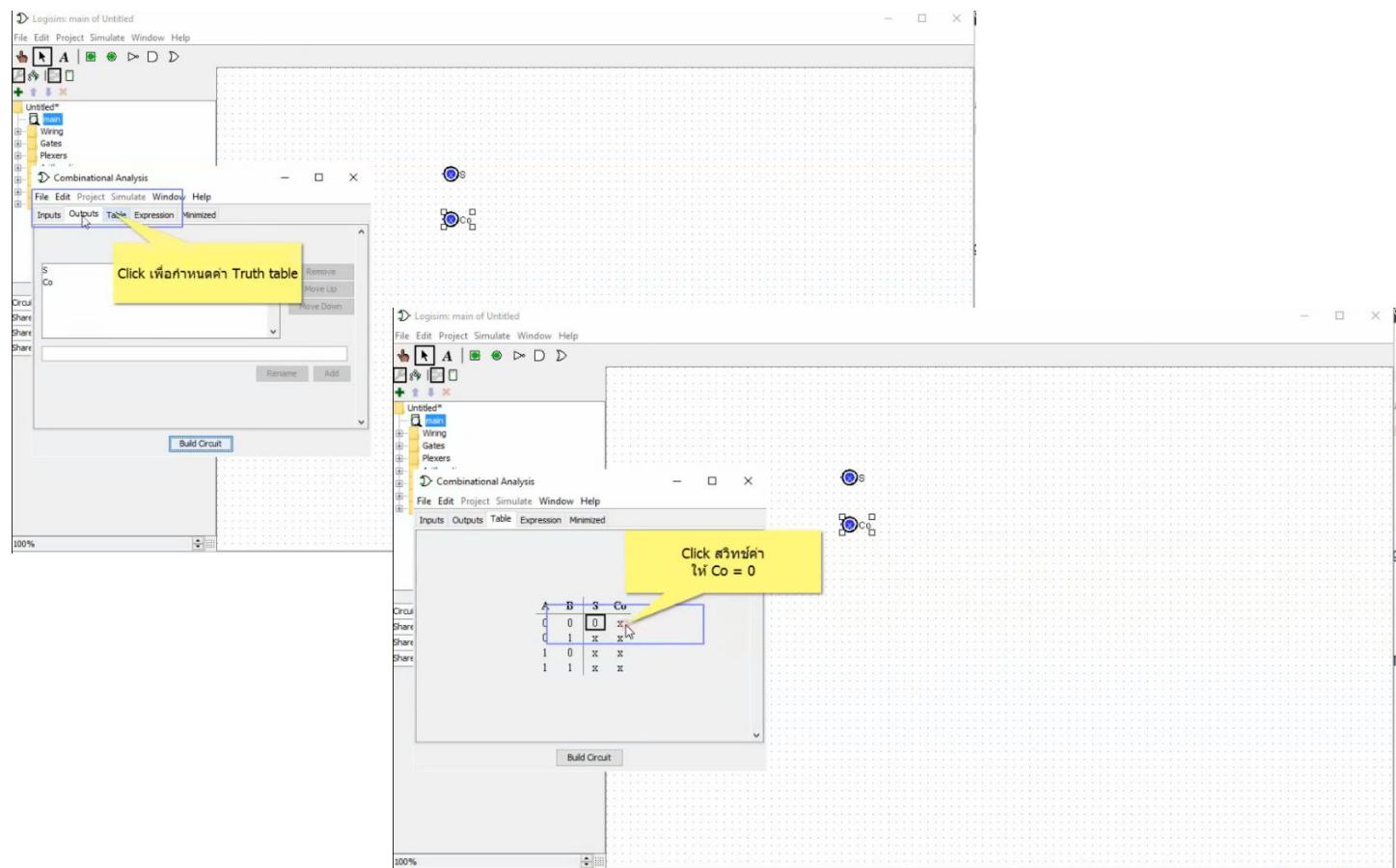
2. Click ขวาที่ main และเลือก analyze circuit

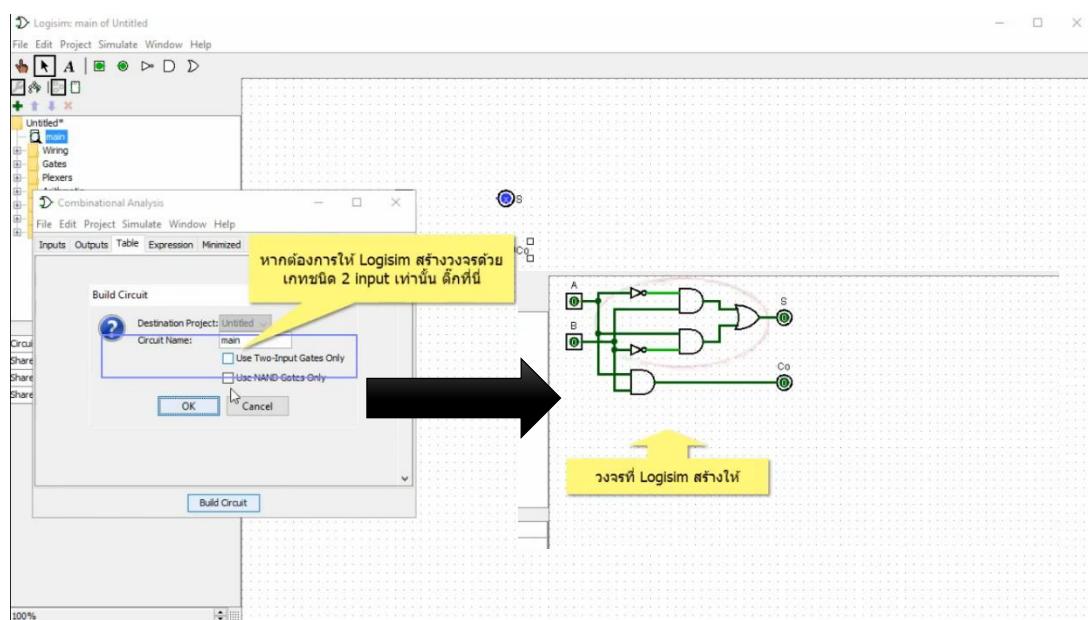
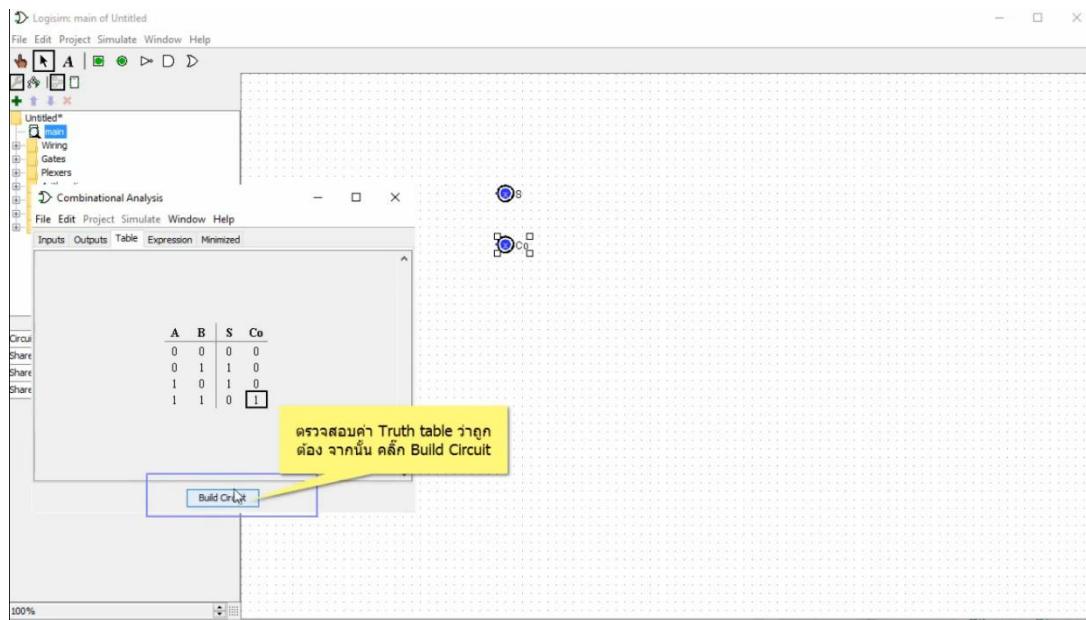
3. Click เพื่อตรวจสอบค่า input และ output

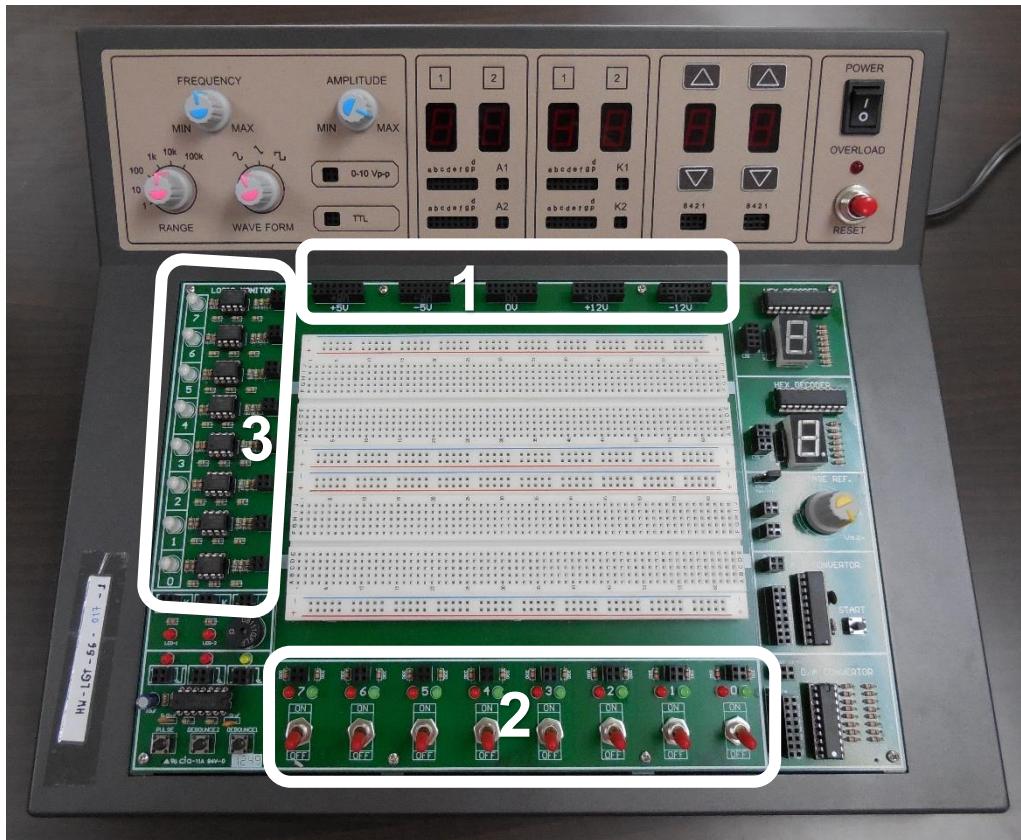
4. Click เพื่อกำหนดค่า table ให้ครบถ้วนตัว

5. กด build circuit และเลือกรูปแบบ gate ที่ต้องการใช้ จากนั้นกด ok จะได้วงจรออกแบบ

ในการทดลองนี้นักศึกษาจะได้ฝึกการใช้งานเครื่องมือและรู้จักกับอุปกรณ์ไอซีโลจิกเกตเบื้องต้น โดยเครื่องมือที่ใช้คือ ลอกิจเทรนเนอร์ (Logic Trainer) สามารถใช้ทดลองเป็นชนิด AND, OR, NOT (Inverter), XOR และ NAND

รูปที่ 1 ลอกิจเทรนเนอร์

Logic Trainer

- Power Supply** เป็นส่วนจ่ายแรงดันให้กับอุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลอง แรงดันที่จ่ายมี 4 ระดับคือ +5V, -5V, +12V และ-12V ส่วน 0V คือ Ground (GND) สามารถใช้แรงดัน **+5V เท่านั้น** หากในวงจรที่นักศึกษาต้องการต่อเกิดการลัดวงจรอาจจะบังคับการทำงาน ดวงไฟโอเวอร์โหลด (Overload) จะสว่างขึ้น นักศึกษาต้องรีบปลดสายจากวงจรที่เชื่อมต่อกับ Power Supply แล้วกดปุ่ม รีเซ็ต (Reset) หรือปิดเครื่องแล้วเปิดใหม่ แล้วตรวจสอบอีกครั้ง
- Logic Switch** เป็นส่วนที่ใช้ป้อนอินพุตให้กับวงจรโลจิก ประกอบด้วยสวิตช์โยกและดวงไฟแสดงสถานะจำนวน 8 หลัก จาก 0 ถึง 7
 - โยกสวิตช์ไปที่ ON เพื่อป้อนอินพุตโลจิก “1” (แรงดัน 5V) ให้กับวงจร โดยไฟแสดงสถานะสีแดงจะสว่าง

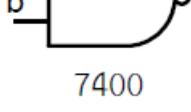
- โยกสวิตช์ไปที่ OFF เพื่อบ้านอินพุตกลอจิก “0” (แรงดัน 0V) ให้กับวงจร โดยไฟแสดงสถานะสีเขียวจะสว่าง

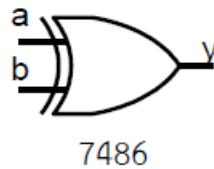
3. **Logic Monitor** เป็นส่วนที่ใช้ตรวจสอบค่าลอจิก โดยใช้หลอดไดโอดเปล่งแสง (LED) จำนวน 8 หลอดสำหรับแสดงผล

- หาก LED สว่างเป็นสีแดง ผลลัพธ์คือลอจิก “1”
- หาก LED สว่างเป็นสีเขียว ผลลัพธ์คือลอจิก “0”
- หาก LED ไม่ติด หมายถึงไม่มีแรงดัน

ไอซีล็อกิเกต

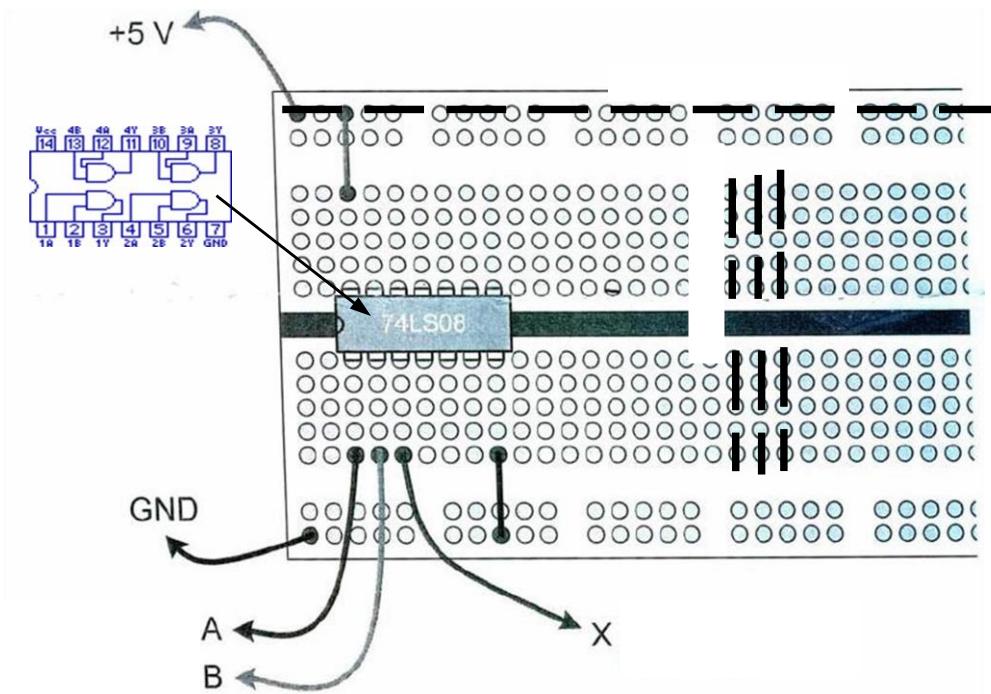
ภายในไอซีล็อกิเกตจะบรรจุเกตต่างๆ ได้แก่ AND, OR, NOT และ XOR เป็นต้น โดยไอซีล็อกิเกตมีมากหลายชนิดและหลากหลายแบบ ในการทดลองนี้จะให้นักศึกษาสร้างจากไอซีล็อกิเกต 6 ชนิดคือ

ลำดับ	สัญลักษณ์/เบอร์ไอซี	Truth Table	รายละเอียด															
1	 7408	<table border="1"> <thead> <tr> <th>a</th><th>b</th><th>y</th></tr> </thead> <tbody> <tr><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr> <tr><td>0</td><td>1</td><td>0</td></tr> <tr><td>1</td><td>0</td><td>0</td></tr> <tr><td>1</td><td>1</td><td>1</td></tr> </tbody> </table>	a	b	y	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	1	1	AND gate จากรูปมีสองอินพุต หนึ่งเอาต์พุต ลักษณะของเอาต์พุตมีค่าเป็น “1” ก็ต่อเมื่ออินพุตทั้งหมดเป็น “1” เท่านั้น กรณีอื่นๆ ค่าเอาต์พุตเป็น “0”
a	b	y																
0	0	0																
0	1	0																
1	0	0																
1	1	1																
2	 7432	<table border="1"> <thead> <tr> <th>a</th><th>b</th><th>y</th></tr> </thead> <tbody> <tr><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr> <tr><td>0</td><td>1</td><td>1</td></tr> <tr><td>1</td><td>0</td><td>1</td></tr> <tr><td>1</td><td>1</td><td>1</td></tr> </tbody> </table>	a	b	y	0	0	0	0	1	1	1	0	1	1	1	1	OR gate จากรูปมีสองอินพุต หนึ่งเอาต์พุต ลักษณะของเอาต์พุต มีค่าเป็น “0” ก็ต่อเมื่ออินพุตทั้งหมดเป็น “0” เท่านั้น กรณีอื่นๆ ค่าเอาต์พุตเป็น “1”
a	b	y																
0	0	0																
0	1	1																
1	0	1																
1	1	1																
3	 7404	<table border="1"> <thead> <tr> <th>a</th><th>y</th></tr> </thead> <tbody> <tr><td>0</td><td>1</td></tr> <tr><td>1</td><td>0</td></tr> </tbody> </table>	a	y	0	1	1	0	NOT gate หรือ Inverter มีหนึ่งอินพุต หนึ่งเอาต์พุต ผลลัพธ์ของเอาต์พุตเป็นส่วนกลับจากอินพุต									
a	y																	
0	1																	
1	0																	
4	 7400	<table border="1"> <thead> <tr> <th>a</th><th>b</th><th>y</th></tr> </thead> <tbody> <tr><td>0</td><td>0</td><td>1</td></tr> <tr><td>0</td><td>1</td><td>1</td></tr> <tr><td>1</td><td>0</td><td>1</td></tr> <tr><td>1</td><td>1</td><td>0</td></tr> </tbody> </table>	a	b	y	0	0	1	0	1	1	1	0	1	1	1	0	NAND gate ลักษณะของสัญลักษณ์คล้ายกับ AND gate แต่ทางด้านเอาต์พุตเสมอเมื่อ NOT gate เชื่อมต่ออยู่ภายนอก ดังนั้นาเอาต์พุตที่ได้มีลักษณะเป็นส่วนกลับของเป็น AND gate
a	b	y																
0	0	1																
0	1	1																
1	0	1																
1	1	0																
5	 7402	<table border="1"> <thead> <tr> <th>a</th><th>b</th><th>y</th></tr> </thead> <tbody> <tr><td>0</td><td>0</td><td>1</td></tr> <tr><td>0</td><td>1</td><td>0</td></tr> <tr><td>1</td><td>0</td><td>0</td></tr> <tr><td>1</td><td>1</td><td>0</td></tr> </tbody> </table>	a	b	y	0	0	1	0	1	0	1	0	0	1	1	0	NOR gate ลักษณะของสัญลักษณ์คล้ายกับ OR gate แต่ทางด้านเอาต์พุตเสมอเมื่อ NOT gate เชื่อมต่ออยู่ภายนอก ดังนั้นาเอาต์พุตที่ได้มีลักษณะเป็นส่วนกลับของ OR gate
a	b	y																
0	0	1																
0	1	0																
1	0	0																
1	1	0																

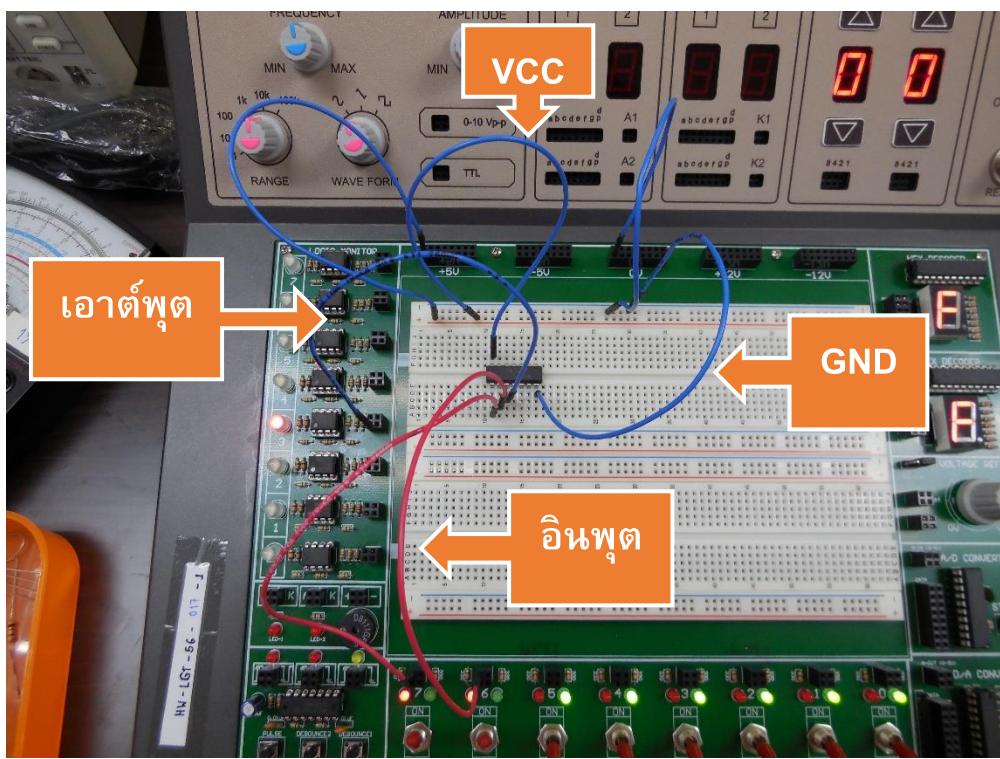
ลำดับ	สัญลักษณ์/เบอร์ไอซี	Truth Table	รายละเอียด															
6		<table border="1"> <thead> <tr> <th>a</th> <th>b</th> <th>y</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>0</td> <td>1</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>1</td> <td>0</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>1</td> <td>1</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	a	b	y	0	0	0	0	1	1	1	0	1	1	1	0	XOR gate ย่อมาจาก Exclusive-OR gate ในรูปมีสองอินพุต หนึ่งเอาต์พุต ลักษณะของเอาต์พุตมีค่าเป็น “1” ก็ต่อเมื่ออินพุตไม่เข้าพ่วง และค่าเอาต์พุตเป็น “0” เมื่ออินพุตทุกตัวเป็น “0” ทั้งหมด หรือ อินพุตทุกตัวเป็น “1” ทั้งหมด
a	b	y																
0	0	0																
0	1	1																
1	0	1																
1	1	0																

ข้อควรทราบ

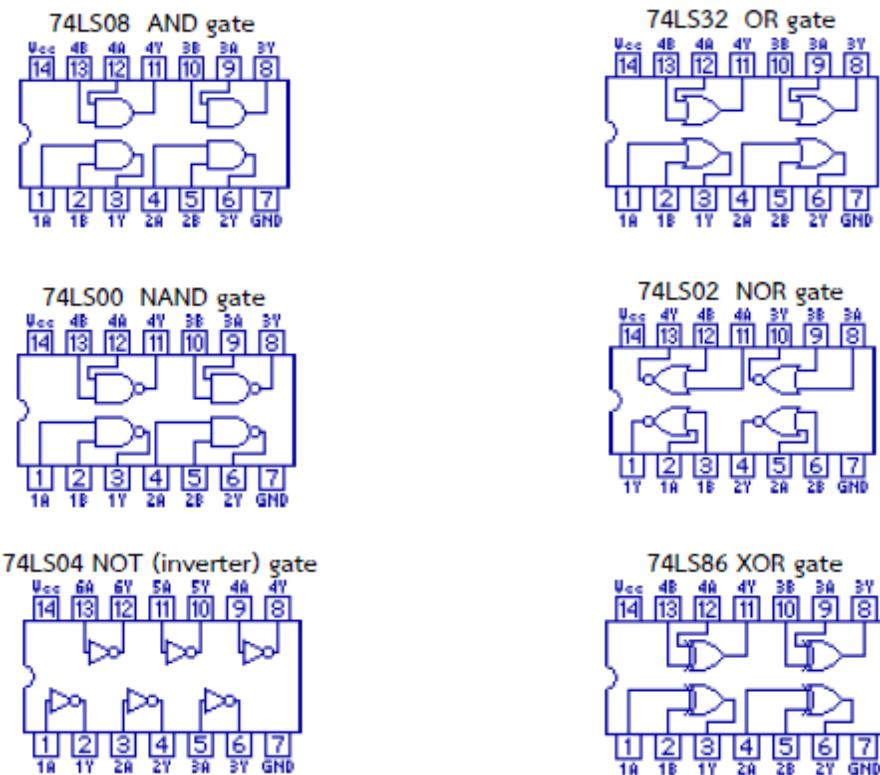
- ก่อนลงมือทดลอง ต้องตรวจสอบความสมบูรณ์ด้านความปลอดภัย และการท านาของอุปกรณ์ และไอซีเสมอ!
- ขา VCC รับแรงดันที่ป้อนให้แก่ไอซีขนาด +5V ส่วนขา GND เป็นขากราร์ต์ต่อกับ 0V หากต่อสลับขาไอซีอาจพังเสียหาย
- ระดับโลจิก “0” (Low) มีแรงดันช่วง 0 - 0.5 V และระดับโลจิก “1” (Hi) มีแรงดันช่วง 2.5 – 5 V
- การเชื่อมต่องจรบนโปรดติดมีแนวทางการเชื่อมต่อในแนวตั้งกับแนวโนน สังเกตจากรูปที่ 2
- ก่อนการต่อสายต้องตรวจสอบให้แน่ใจว่า ไอซีโลจิกเกตที่ใช้เป็นชนิดใด ขนาดอยู่ทิศทางใด โดยตรวจสอบได้จากรูปที่ 2 รูปที่ 3 และรูปที่ 4
- การถอดไอซีออกจากโปรดติดต่อให้เชื่อมต่อในช่องทางเดียว ไม่เชื่อมต่อหลายช่อง 以免ป้องกันขาไอซีชำรุดและอับตืดเหตุบادเจ็บจากขาไอซีทิมแทง
- เมื่อนักศึกษาทดลองข้อใดสามารถต้อง จึงให้อาจารย์ตรวจสอบการทำงานของวงจร และเขียนใบตรวจซึ่งอยู่ท้ายเอกสารนี้

รูปที่ 2 ไดอะแกรมแสดงตัวอย่างการต่อวงจร

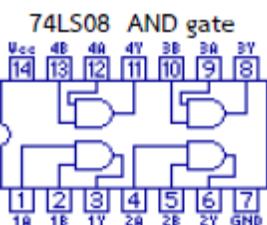
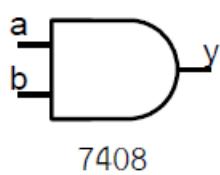
รูปที่ 3 แสดงตัวอย่างการต่อวงจร

รูปที่ 4 โครงสร้างภายในของ ไอซีลوجิกเกต

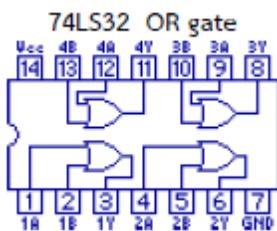
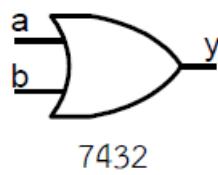
การทดลอง Logic gates

- ให้นักศึกษาอ่านคู่มือ Logic Trainer และ Logisim ให้เข้าใจก่อนเริ่มท า การทดลอง
- ให้นักศึกษาอ่านการทดลองทุกข้อก่อน และคำนวนผลลัพธ์ที่ได้จะเกิดขึ้นตามทฤษฎีก่อนทำการทดลอง
- ให้นักศึกษาต่อวงจรตามรูปด้านล่าง ภายใต้ชื่อ 7408 จำนวน 4 ชุด นักศึกษาสามารถใช้ชุดได้โดยนักศึกษาต้องป้อนอินพุตที่ขา a และ b และตรวจสอบค่าเอาร์พุตที่ขา y เมื่อต่อวงจรเสร็จให้ตรวจสอบความถูกต้องและบันทึกผลการทดลองลงตารางด้านล่างขวานี้

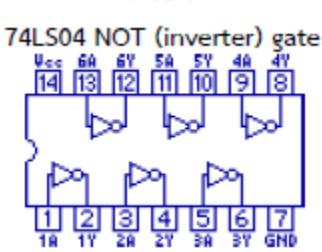
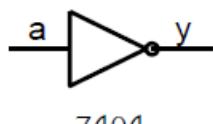

Input		Output (Logic Trainer)	Output (Logisim)
a	b	$Y_{\text{logic trainer}}$	Y_{logisim}
0	0		
0	1		
1	0		
1	1		

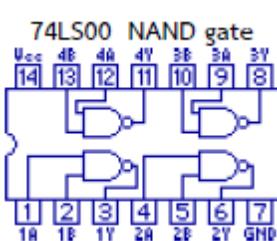
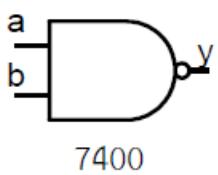
4. ให้นักศึกษาต่อวงจรแบบเดียวกับการทดลองที่ 1 แต่เปลี่ยน AND gate เป็นเกตอื่นๆ เมื่อต่อวงจรเสร็จ ให้ตรวจสอบความถูกต้องและบันทึกผลการทดลองลงตารางด้านล่างขวานี้

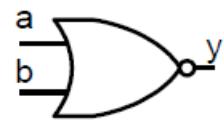
Input		Output (Logic Trainer)	Output (Logisim)
a	b	$Y_{\text{logic trainer}}$	Y_{logisim}
0	0		
0	1		
1	0		
1	1		

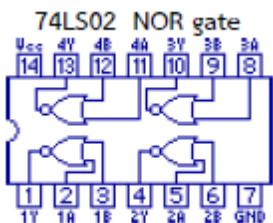
Input		Output (Logic Trainer)	Output (Logisim)
a		$Y_{\text{logic trainer}}$	Y_{logisim}
0			
1			

Input		Output (Logic Trainer)	Output (Logisim)
a	b	$Y_{\text{logic trainer}}$	Y_{logisim}
0	0		
0	1		
1	0		
1	1		

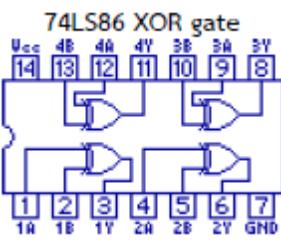
7402

Input		Output (Logic Trainer)	Output (Logisim)
a	b	$Y_{\text{logic trainer}}$	Y_{logisim}
0	0		
0	1		
1	0		
1	1		

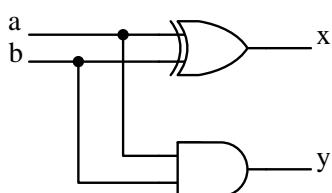

7486

Input		Output (Logic Trainer)	Output (Logisim)
a	b	$Y_{\text{logic trainer}}$	Y_{logisim}
0	0		
0	1		
1	0		
1	1		

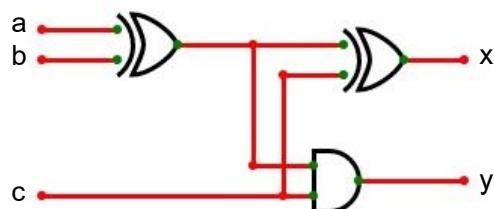
5. ให้นักศึกษาต่อวงจรดังรูปด้านล่าง ซึ่งประกอบด้วยไอซีล็อกิกเกตสองตัวเบอร์ 74LS86 กับ 74LS08 ทั้งนี้ต้องพิจารณาจากโครงสร้างภายในจากรูปที่ 4 เพื่อสร้างวงจรขึ้นเอง โดยนักศึกษาต้องป้อนอินพุตที่ขา a และ b แล้ว บันทึกค่าเออเรตพุตที่ขา x และ y เมื่อต่อวงจรเสร็จให้ตรวจสอบความถูกต้องและบันทึกผลการทดลองลงตารางด้านล่างขวานี้แล้วเรียกให้ตรวจ

74LS86 ต่อกับ 74LS08

Input		Output (Logic Trainer)		Output (Logisim)	
a	b	x	y	x	y
0	0				
0	1				
1	0				
1	1				

6. ให้นักศึกษาต่อวงจรดังรูปด้านล่าง นักศึกษาจะต้องดูโครงสร้างและเบอร์ไอซีจากกรุ๊ปที่ 4 โดยนักศึกษาต้องป้อน อินพุตที่ขา a, b และ c แล้วบันทึกค่าเอาต์พุตที่ขา x และ y เมื่อต้องการเสร็จ ให้ตรวจสอบความถูกต้องและบันทึกผลการทดลองตารางด้านล่างขวานี้

6.1 ใช้ไอซีเบอร์อะไรมบังในการสร้างวงจร

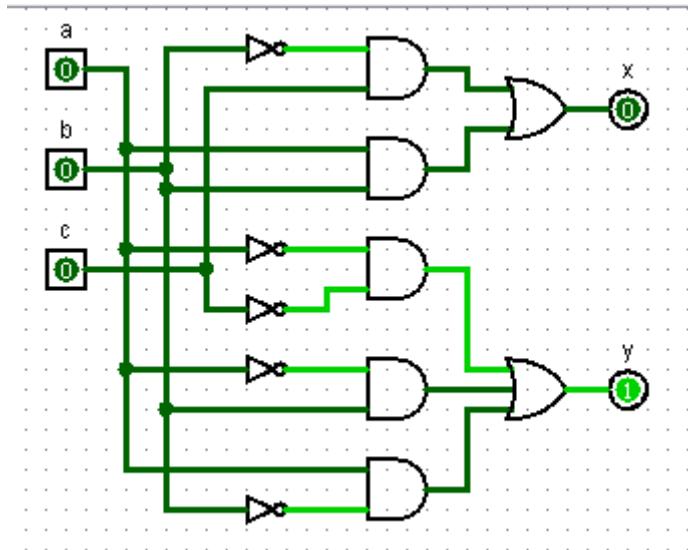
.....

.....

.....

Input			Output (Logic Trainer)		Output (Logisim)	
a	b	c	x	y	x	y
0	0	0				
0	0	1				
0	1	0				
0	1	1				
1	0	0				
1	0	1				
1	1	0				
1	1	1				

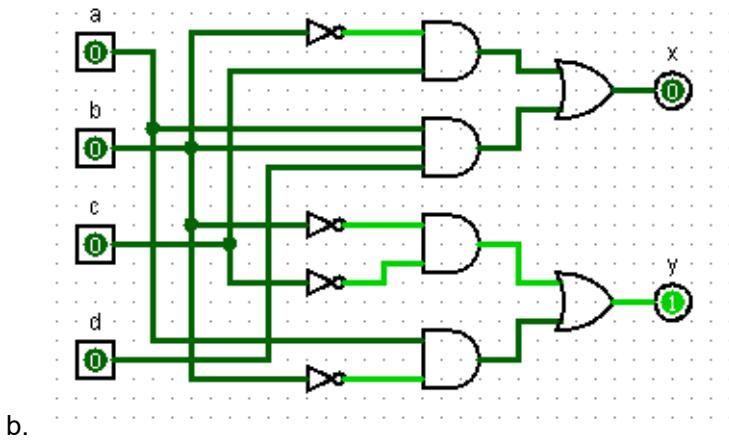
7. ให้นักศึกษาต่อวงจรดังรูปด้านล่าง **โดยใช้ 'Logisim' หรือ 'Logic Trainer' เท่านั้น** และบันทึกผลตามตาราง

a.

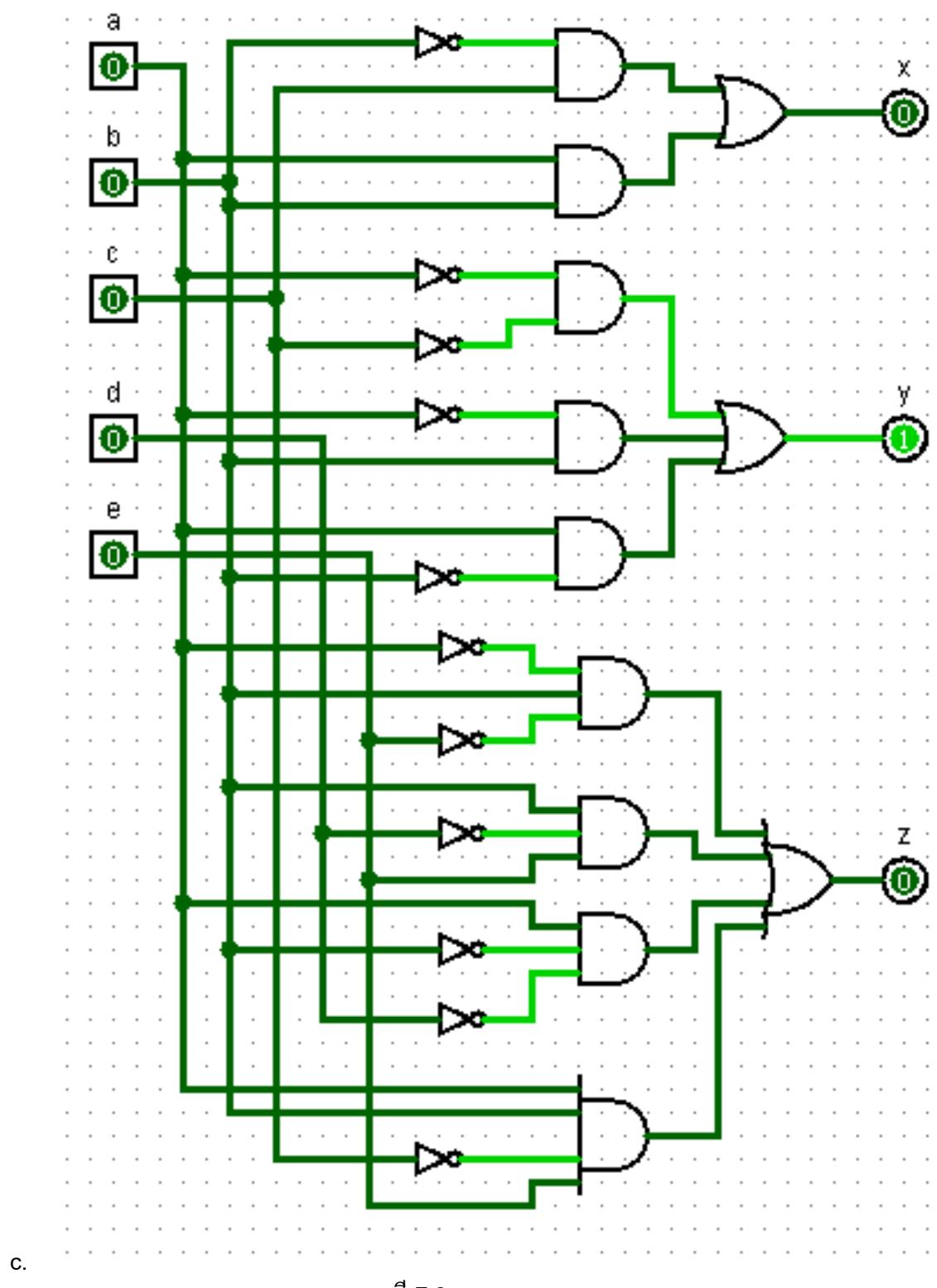
ภาพที่ 7.1

Input			Output	
a	b	c	x	y
0	0	0		
0	0	1		
0	1	0		
0	1	1		
1	0	0		
1	0	1		
1	1	0		
1	1	1		

ภาพที่ 7.2

Input				Output	
a	b	c	d	x	y
0	0	0	0		
0	0	0	1		
0	0	1	0		
0	0	1	1		
0	1	0	0		
0	1	0	1		
0	1	1	0		
0	1	1	1		
1	0	0	0		
c. 1	0	0	1		
d. 1	0	1	0		
e. 1	0	1	1		
1	1	0	0		
1	1	0	1		
1	1	1	0		
1	1	1	1		

Input					Output		
a	b	c	d	e	x	y	z
0	0	0	0	0			
0	0	0	0	1			
0	0	0	1	0			
0	0	0	1	1			
0	0	1	0	0			
0	0	1	0	1			
0	0	1	1	0			
0	0	1	1	1			
0	1	0	0	0			
0	1	0	0	1			
0	1	0	1	0			
0	1	0	1	1			
0	1	1	0	0			
0	1	1	0	1			
0	1	1	1	0			
0	1	1	1	1			
1	0	0	0	0			
1	0	0	0	1			
1	0	0	1	0			
1	0	0	1	1			
1	0	1	0	0			
1	0	1	0	1			
1	0	1	1	0			
1	0	1	1	1			
1	1	0	0	0			
1	1	0	0	1			
1	1	0	1	0			
1	1	0	1	1			
1	1	1	0	0			
1	1	1	0	1			
1	1	1	1	0			
1	1	1	1	1			

d. ให้ตรวจสอบผลลัพธ์ที่ทางด่องเทียบกับผลลัพธ์ที่คาดว่าได้ทางทฤษฎีว่าเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร หากแตกต่างกัน เป็นเพราะเหตุใด

ใบตรวจการทดลองที่ 1

วัน/เดือน/ปี _____ กลุ่ม 116 กลุ่ม 117 กลุ่ม 153

รหัสนักศึกษา _____ ชื่อ-นามสกุล _____

การตรวจการทดลอง

การทดลองข้อ 7 ลายเซ็นผู้ควบคุมการทดลอง _____

หมายเหตุ ไม่รับ ใบตรวจการทดลองที่มีร่องรอยการแก้ไข ชุด ลบ ขีดฆ่า เปลี่ยนแปลงทุกชนิด